

ЗВІТ
ректора Харківського національного аграрного
університету ім. В.В. Докучаєва члена-кореспондента НААН України,
доктора сільськогосподарських наук, професора
Пузіка Володимира Кузьмича за 2014/15 навчальний рік

Харківському національному аграрному університету ім. В.В. Докучаєва (далі – Університет) 5 жовтня 2016 р. виповнюється 200 років. Він був заснований указом імператора Олександра I як Інститут землеробського господарства і став першим у Російській імперії вищим навчальним закладом аграрного профілю. За роки існування в університеті підготовлено понад 50 тис. фахівців-аграріїв для України та 77 країн світу. Викладачі університету працювали у 13 країнах світу.

Сьогодні Університет – це сучасний навчально-науково-виробничий комплекс, у якому представлені фактично всі напрями аграрної освіти, фундаментальної та прикладної науки. До складу університету входять сім факультетів; 35 кафедр; шість науково-дослідних інститутів, 15 коледжів і технікумів; Інститут післядипломної освіти; Науково-дослідний інститут фітосанітарного моніторингу; фундаментальна бібліотека з фондом понад 600 тис. видань; Центр підготовки іноземних громадян; навчально-науково-виробничий центр «Дослідне поле»; Скрипайвське навчально-дослідне лісове господарство тощо. Університет готує бакалаврів за вісма напрямами підготовки, а магістрів – із 15 спеціальностей, забезпечує широкий спектр наукових досліджень у різних галузях сільського і лісового господарства, здійснює підготовку та перепідготовку фахівців таких освітніх рівнів, як бакалавр, спеціаліст, магістр денної та заочної форм навчання. Агроуніверситет – єдиний вищий навчальний заклад в Україні, який проводить підготовку кадрів зі спеціальності «Селекція та генетика сільськогосподарських культур».

Університет має понад 25 іноземних партнерів із 16 країн світу. З 1997 р. університет є членом Міжнародної асоціації університетів (ЮНЕСКО, Париж). Університет вніс значний вклад у розвиток і становлення аграрної освіти та науки в Україні. На його базі та із залученням його науково-педагогічних працівників було створено: Сумський національний аграрний університет, Харківський національний технічний університет сільського господарства ім. Петра Василенка, Інститут ґрунтознавства і агрохімії ім. О.Н. Соколовського НААНУ, Інститут агролісомеліорації і лісівництва ім. Г.М. Висоцького. Університет брав найактивнішу участь у створенні та становленні філіалу Інституту аграрної економіки НААНУ (м. Харків), інститутів: рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААНУ, овочівництва та баштанництва НААНУ, шовківництва.

Організація навчального процесу

Підготовка фахівців з вищою освітою в Університеті здійснюється за відповідними освітніми програмами за такими рівнями вищої освіти:

- перший (бакалаврський) рівень;

– другий (магістерський) рівень.

Освітня діяльність за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста, що проводиться Університетом, продовжується у межах терміну навчання за певною освітньо-професійною програмою з видачею державного документа про вищу освіту встановленого зразка – диплома спеціаліста.

Викладання в Університеті ведеться державною мовою.

Форми навчання – очна (денна) та заочна (дистанційна).

У перехідний період 2015/16 навчального року максимальне навчальне навантаження на одну ставку викладача для 1-го курсу освітнього рівня «бакалавр» та 1-го курсу освітнього рівня «магістр» становило 600 год, а 2-3-4-го курсів освітнього рівня «бакалавр» та 2 курсу освітнього рівня «магістр» – 900 год. Середнє навантаження по університету за звітний період становило 770 год.

Ураховуючи те, що норми Закону України «Про вищу освіту» щодо зменшення обсягу одного кредиту ЄКТС до 30 год, а максимального навчального навантаження науково-педагогічного працівника до 600 год починали діяти з 1 вересня 2015 р., університетом розроблено, затверджено й оприлюднено власне «Положення про організацію освітнього процесу».

Під час організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році використовували відповідні роз'яснення та рекомендації до наказу МОН від 26 січня 2015 р. №47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік».

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» розроблено, затверджено й оприлюднено такі Положення: «Положення про систему забезпечення якості освіти у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва», «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії ХНАУ ім. В.В. Докучаєва».

Основними нормативними документами Університету щодо організації та забезпечення освітнього процесу є:

1. Положення про організацію освітнього процесу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
2. Положення про екзамени та заліки в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
3. Положення про підготовку бакалаврів в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
4. Положення про підготовку магістрів в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
5. Положення про підготовку спеціалістів в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
6. Положення про вирівнювальний семестр для молодших спеціалістів – випускників на 2-3-му курсі ОКР «бакалавр» у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
7. Положення про перезарахування дисциплін та форми їх атестації в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
8. Положення про академічну мобільність студентів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
9. Методичні рекомендації щодо складання навчально-методичних комплексів дисциплін;

10. Положення про індивідуальний навчальний план студента та результати його виконання;
11. Положення про організацію навчального процесу в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
12. Положення про відрахування, поновлення та переведення студентів;
13. Положення про організацію навчально-методичної роботи ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
14. Положення про індивідуальні навчальні плани (графіків) студентів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
15. Положення про психологічну службу ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
16. Положення про систему забезпечення якості освіти у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
17. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
18. Положення про заочну форму навчання у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
19. Положення про оцінювання знань студентів ХНАУ ім. В.В. Докучаєва;
20. Положення про організацію самостійної та індивідуально-консультативної роботи у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Контингент студентів в Університеті станом на 01.10.2015 р. становив:

- денна форма навчання: громадян України – 1940 осіб, іноземних громадян – 44 особи;
- заочна форма навчання: громадян України – 1132 особи, іноземних громадян – 65 осіб.

Разом: громадян України – 3072 особи, іноземних громадян – 109 осіб.

Прийом студентів у 2015 році.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 09.07.2015 р. № 728, від 11.08.2015 р. № 868 та від 21.08.2015 р. № 889 «Про затвердження змін до розподілу обсягу державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у вищих навчальних закладах, підпорядкованих МОН», остаточні обсяги державного замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою у 2015/2016 навчальному році на денну форму навчання за освітніми рівнями бакалавра, спеціаліста та магістра для Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва становили: за освітнім бакалаврським рівнем – 270 осіб, за освітнім рівнем спеціаліста – 15 осіб; та освітнім магістерським рівнем – 130 осіб, що у сумі становить 415 осіб на заочну форму навчання за освітніми рівнями бакалавра та магістра для Харківського НАУ ім. В.В. Докучаєва становили: за освітнім бакалаврським рівнем – 77 осіб, за освітнім магістерським рівнем – 17 осіб, що у сумі становить 94 особи.

У 2015 р. до Університету на денну форму навчання зараховано на 1-й курс за державним замовленням для здобуття освітнього ступеня бакалавра – 270 осіб (у т.ч. зі скороченим терміном навчання два роки – 39 осіб), на освітній

рівень спеціаліста – 15 осіб та освітній магістерський рівень – 130 осіб, тобто державне замовлення виконано у повному обсязі – 415 осіб. Також на вільні бюджетні місця на 2-й зараховано 5 осіб. Загальна кількість зарахованих за рахунок держзамовлення становила 429 осіб.

За кошти фізичних та юридичних осіб на освітній бакалаврський рівень (з нормативним терміном навчання 4 роки) у 2015 р. зараховано 37 осіб (у 2014 р. – 34 особи) та на освітній магістерський рівень – 204 особи (у 2014 р. – 98 осіб). Також для здобуття освітнього ступеня бакалавра на 2-й курс зараховано 9 осіб та на 3-й курс – 35 осіб. Таким чином, загальна кількість студентів, зарахованих на денну форму навчання до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва за кошти фізичних та юридичних осіб, становить 285 осіб, а з урахуванням державного замовлення – 714 осіб.

Відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 09.06.2015 р. № 728 та від 30.07.2015 р. № 825 квота прийому абітурієнтів за цільовими напрямленнями у 2015 р. становила 78 осіб, заяв було подано 32. Таким чином конкурс заяв становив 0,4 особи на одне місце. Зараховано за цільовими напрямленнями 29 осіб. Серед зарахованих до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва у 2015 р. студентів є пільговики, зокрема: 4 особи на освітньому бакалаврському рівні («Агрономія» – 2, «Облік і аудит» – 1, «Геодезія, картографія та землеустрій» – 1). Також зараховано 4 сироти та 1 особу із багатодітної сім'ї.

У 2015 р. до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва на заочну форму навчання зараховано на перший курс за державним замовленням для здобуття освітнього ступеня бакалавра 77 осіб (у т.ч. зі скороченим терміном навчання три роки – 38 осіб), на освітній магістерський рівень – 17 осіб, тобто державне замовлення виконано у повному обсязі – 94 особи. Також на вільні бюджетні місця старших курсів зараховано 4 особи.

За кошти фізичних та юридичних осіб на освітній бакалаврський рівень (з нормативним терміном навчання 5 років) у 2015 р. зараховано 6 осіб, для здобуття освітнього ступеня бакалавра на 2-й курс зараховано 12 осіб, на 3-й курс – 69 осіб, разом – 87 осіб (у 2014 р. – 135 осіб). На освітній магістерський рівень зараховано за кошти фізичних та юридичних осіб 291 особу (у 2014 р. – 34 особи). Таким чином, загальна кількість студентів, зарахованих на заочну форму навчання до ХНАУ ім. В.В. Докучаєва за кошти фізичних та юридичних осіб, становить 378 осіб, а з урахуванням державного замовлення – 476 осіб.

Випуск студентів у ХНАУ ім. В.В. Докучаєва у 2015 р.

ОР «бакалавр»:

- денна форма навчання: громадян України – 377 осіб (у т.ч. з відзнакою – 49 осіб), іноземних громадян – 28 осіб;
- заочна форма навчання – 322 особи (у т.ч. з відзнакою – 6 осіб).

ОКР «спеціаліст»:

- денна форма навчання: громадян України – 196 осіб (у т.ч. з відзнакою – 7 осіб);

- заочна форма навчання: громадян України – 430 осіб (у т. ч. з відзнакою – 9 осіб).

ОР «магістр»:

- денна форма навчання: громадян України – 135 осіб (у т.ч. з відзнакою – 38 осіб), іноземних громадян – 1 особа;
- заочна форма навчання: громадян України – 31 особа.

Аналіз результатів вступної кампанії показав, що до університету вступили цього року представники 12 областей України та міста Харкова.

Університет готує фахівців з таких напрямів і спеціальностей (табл. 1).

1. Напрями і спеціальності, за якими велася підготовка фахівців у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва у 2015 р.

Код	Назва напряму/спеціальності	Ліцензований обсяг	
		денна	заочна
Акредитовані напрями за освітнім рівнем «бакалавр»			
6.090101	Агрономія	260	150
6.030504	Економіка підприємства	50	50
6.030508	Фінанси і кредит	50	50
6.030509	Облік і аудит	75	75
6.030601	Менеджмент	75	75
6.080101	Геодезія, картографія та землеустрій	100	100
6.090103	Лісове і садово-паркове господарство	89	80
6.090105	Захист рослин	75	50
Акредитовані спеціальності за освітньо-кваліфікаційним рівнем «спеціаліст»			
7.08010103	Землеустрій і кадастр	50	50
7.09010101	Агрономія	75	50
7.09010301	Лісове господарство	30	30
7.09010104	Плодоовочівництво і виноградарство	20	20
7.09010102	Агрохімія і ґрунтознавство	25	-
7.03050901	Облік і аудит	-	50
7.09010501	Захист рослин	75	50
Акредитовані спеціальності за освітнім рівнем «магістр»			
8.09010101	Агрономія	50	50
8.09010104	Плодоовочівництво і виноградарство	20	20
8.09010105	Селекція і генетика с.-г. культур	10	10
8.03050401	Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)	50	50
8.03050901	Облік і аудит	25	25
8.03060101	Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)	25	25
8.08010103	Землеустрій та кадастр	50	50
8.09010301	Лісове господарство	50	50

8.09010501	Захист рослин	25	25
8.03050801	Фінанси і кредит (за спеціалізованими програмами)	25	25
8.09010102	Агрохімія і ґрунтознавство	25	25
Ліцензовані спеціальності за освітнім рівнем «магістр»			
8.08010104	Оцінка землі та нерухомого майна	50	-
8.09010303	Садово-паркове господарство	25	-
8.09010502	Карантин рослин	25	-
8.09010108	Насінництво і насіннєзнавство	30	-
Перепідготовка спеціалістів			
7.03050901	Облік і аудит	-	50
7.08010103	Землеустрій та кадастр	-	100
7.09010501	Захист рослин	-	25
7.09010102	Агрохімія і ґрунтознавство	-	25

2. Господарсько-фінансова діяльність

У 2015 р. на спеціальний рахунок Університету надійшло 18 093 273,22 грн. З них було використано на заробітну плату (з нарахуваннями) 8 659 193,00 грн та на сплату комунальних послуг – 6 667 760,00 грн (усього використано 15 326 953,00 грн).

До загального фонду Університету надійшло 49 984 300,00 грн. З них було використано за такими напрямками:

1. Заробітна плата (з нарахуваннями) – 27 347 563,00 грн.
  2. Комунальні послуги – 6 869 136,00 грн.
  3. Стипендія – 15 231 531,00 грн.
  4. Харчування сиріт – 520574,00 грн.
  5. Придбання одягу – 15496,00 грн.
- Усього – 49 984 300,00 грн.

Зі спеціального фонду на розвиток матеріально-технічної бази у 2015 р. було використано такі кошти (табл. 2).

2. Використання коштів спеціального фонду на розвиток матеріально-технічної бази в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва у 2015 р.

Об'єкт придбання	Сума, грн
Цифрова дзеркальна фотокамера Nikon	20 278,00
Дистиллятор ДЄ 20	13 860,00
Проектор мультимедійний	36 309,00
Проектор мультимедійний	14 032,00
Передплата	30 462,00
Костюми естрадні	43 800,00
Лічильники тепла	68 504,00
Джерело безперебійного живлення	9 592,00

Продовження табл. 2

Об'єкт придбання	Сума, грн
Програмне забезпечення та комп'ютерне обладнання	405 449,00
Силовий тренажер	7 498,00
Лічильник х/в Д4-50	5 600,00
Матраци	72 800,00
Бензопила	25 000,00
Борона дискова БДФ 2.1	36 667,00
Вікна	108 106,00
Двері	157 594,00
Ремонт покрівлі навчального корпусу № 2	469 749,00
Інші витрати	529 169,00
Придбання матеріалів	2 276 160,00
Продукти	168 000,00
Всього	4 498 629,00

Крім того, у звітному періоді в Університеті на виконання ремонтних та відновлювальних робіт було використано такі кошти (табл. 3).

**3. Використання коштів на виконання ремонтних
та відновлювальних робіт у Харківському національному
аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва
у 2015 р.**

Вид робіт	Сума, грн
Капітальний ремонт покрівлі на даху навчального корпусу № 2	350 000
Поточний ремонт фасадів навчальних корпусів № 1, 2, 3, 4, 5	119 700
Поточний ремонт санвузлів у навчальних корпусах № 1 та № 3 (всього чотири санвузли)	63 700
Заміна дверей у навчальному корпусі № 1	165 000
Поточний ремонт навчальних корпусів і студентських гуртожитків (закупівля сантехнічних і будівельних матеріалів та електротехнічного обладнання)	185 000
Придбання запасних частин і витратних матеріалів для автомобільної і сільськогосподарської техніки	108 500

У 2015 р. від оренди майна Університетом було нараховано 387990,62 грн орендної плати, отримано – 395157,12 грн.

3. Науково-дослідна та інноваційна діяльність

Наукова та інноваційна діяльність в Університеті є невід'ємною складовою освітньої діяльності і провадиться з метою інтеграції науки, освіти і виробництва у систему вищої освіти відповідно до чинного законодавства.

Основною метою наукової та інноваційної діяльності в Університеті є здобуття нових наукових знань шляхом проведення наукових досліджень і розробок та їх спрямування на створення і впровадження у виробництво нових конкурентоспроможних агротехнологій для забезпечення інноваційного розвитку агропромислового комплексу, підготовки фахівців інноваційного типу.

Основними завданнями наукової та інноваційної діяльності в Університеті є:

- випереджувальний розвиток фундаментальних та пошукових досліджень за пріоритетними напрямами науки і на цій основі розробка теоретичних та практичних рекомендацій, створення і впровадження принципово нових технологій, техніки і матеріалів;
- підготовка і захист викладачами та співробітниками університету докторських і кандидатських дисертацій;
- організація процесу навчання на основі використання досягнень науки і техніки відповідно до вимог Болонського процесу;
- ефективне використання наукового потенціалу університету для вирішення актуальних проблем розвитку економіки, інфраструктури та соціальної сфери регіону;
- співпраця з академічними та галузевими науковими установами для спільного розв'язання найважливіших науково-технічних проблем;
- створення й ефективне використання дослідно-експериментальної бази на всіх етапах інноваційного циклу;
- проведення досліджень ринку науково-технічних послуг, здійснення маркетингового інформаційного та патентно-ліцензійного забезпечення науково-технічної продукції згідно з міжнародними нормами;
- організація винахідницької та раціоналізаторської діяльності, пропаганда досягнень учених університету через засоби масової інформації, монографії і наукові праці, виставки, ярмарки, аукціони;
- вихід на світовий ринок науково-технічної продукції, участь у виконанні міжнародних науково-технічних програм.

Загальне визнання Університет здобув завдяки талановитим ученим світового рівня, які працювали в його стінах, збагатили аграрну науку, створили наукові школи. Сьогодні їхні ідеї розвивають численні учні-послідовники – науковці університету. На підґрунті багаторічного досвіду і творчого виконання наукових досліджень склалися і плідно функціонують 10 наукових і науково-методичних шкіл. Основними напрямами наукових досліджень учених Університету є:

- моніторинг екологічного стану і родючості ґрунтів долинно-ландшафтних екосистем України;
- зональні ресурсозберігаючі ґрунтозахисні системи землеробства;
- наукові основи, нормативи та регламенти застосування добрив;
- селекція і насінництво сільськогосподарських культур;
- розробка ресурсозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур;
- розробка наукових основ регулювання розвитку й управління чисельністю шкідливих організмів у сучасних агроекосистемах;
- технологічні комплекси, машини і обладнання для механізації, електрифікації та автоматизації в рослинництві і тваринництві;
- науково-методичне забезпечення економічних зasad конкурентоспроможного аграрного виробництва і розвитку сільських територій;
- розробка і вдосконалення систем ведення лісового господарства, технологій лісовідновлення; екологія лісу та моніторинг лісових екосистем;
- удосконалення навчального процесу.

Результатами наукових досягнень за останні роки є створені нові високоврожайні сорти ярого ячменю, квасолі, амаранта, які вирощуються в Україні та у державах близького зарубіжжя. На сьогодні у Державному реєстрі сортів рослин України налічується 11 сортів сільськогосподарських культур, створених ученими-селекціонерами Університету, а сорт амаранта Ультра визнаний національним стандартом.

Наукові розробки вчених Університету рекомендовані до впровадження у сільськогосподарських підприємствах усіх форм власності і господарювання у багатьох регіонах України, а також у навчальному процесі навчальних закладів аграрного профілю. Науковцями Університету розроблено систему еколого-економічного використання земельних угідь у різних зональних умовах України; технологічні та екологічні заходи щодо стабілізації виробництва високоякісного зерна у Східному Лісостепу та Північному Степу України; ґрунтозахисну енергоощадну технологію вирощування цукрових буряків; систему бізнес-планування у сільськогосподарських підприємствах. Створений науковцями кафедри бухгалтерського обліку і аудиту «Альбомом спеціалізованих форм реєстрів бухгалтерського обліку для сільськогосподарських підприємств» був визнаний Міністерством аграрної політики та продовольства як краща розробка і рекомендований до використання сільськогосподарськими підприємствами усієї України. Учені Університету брали активну участь у розробці національних стандартів «Якість ґрунту», «Амарант», «Коріандр», «Кмин», «Аніс» та ін.

Науковці Університету постійно надають методичну і практичну допомогу у реформуванні аграрного сектора економіки регіону та переведенні його на інноваційну модель розвитку. В Університеті створено інформаційний банк ґрунтів, здійснено їх систематизацію та агровиробничу характеристику. Ця робота є базою для розробки заходів з підвищення родючості, завершення земе-

льної реформи, складання земельного кадастру, виконання земельно-оціночных робіт та раціонального використання природних ресурсів.

За останні роки вченими Університету було отримано три патенти на винаходи, 20 патентів на корисну модель та одне авторське свідоцтво на сорт амаранта «Студентський».

У 2015 р. вченими Університету було видано 31 найменування наукової літератури загальним обсягом 419,9 обл.-вид. арк., з них 12 монографій загальним обсягом 191,6 обл.-вид. арк. Для забезпечення навчального процесу вийшли друком 24 підручники і навчальні посібники загальним обсягом 212,9 обл.-вид. арк. та 39 методичних розробок загальним обсягом 96,1 обл.-вид. арк.

Вчені Університету брали участь і виступили з доповідями на наукових з'їздах, науково-практичних конференціях, конгресах, семінарах, які проводились в Україні, Російській Федерації, Білорусі, Канаді, Швеції, Польщі, США, Італії.

Велике значення в Університеті приділяється розвитку й розширенню творчих підходів до науково-дослідницької діяльності. У 2015 р. на базі Університету було проведено п'ять Міжнародних і три Всеукраїнські науково-практичні конференції, п'ять регіональних науково-практичних конференцій, семінарів, читань.

Велика увага в Університеті приділяється підготовці й атестації науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації. Сьогодні університет має ліцензію на підготовку фахівців через аспірантуру з 14 спеціальностей, а через докторантуру – з п'яти (табл. 4).

**4. Спеціальності, за якими здійснювалася підготовка
аспірантів і докторантів у Харківському національному аграрному
університеті ім. В.В. Докучаєва у 2015 р.**

Шифр	Спеціальність
Аспірантура	
03.00.12	Фізіологія рослин
03.00.16	Екологія (сільськогосподарські науки)
05.05.11	Машини і засоби механізації
06.01.01	Загальне землеробство
06.01.03	Агрогрунтознавство і агрофізика
06.01.04	Агрохімія
06.01.05	Селекція і насінництво
06.01.06	Овочівництво
06.01.09	Рослинництво
06.01.11	Фітопатологія
06.03.03	Лісознавство і лісівництво
08.00.03	Економіка та управління національним господарством
08.00.04	Економіка та управління підприємствами
16.00.10	Ентомологія

Докторантурा	
03.00.12	Фізіологія рослин
06.01.03	Агрогрунтознавство і агрофізика
06.01.09	Рослинництво
08.00.04	Економіка та управління підприємствами

За останні роки були відкриті нові спеціальності в аспірантурі «Фізіологія рослин», «Екологія», «Економіка та управління національним господарством», а у докторантурі – «Фізіологія рослин».

У 2014/15 навчальному році проведено організаційні заходи щодо продовження роботи спеціалізованих учених рад із захисту дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидатів наук, каденція яких завершувалася у вересні 2014 р. та у лютому 2015 р. Відповідно до рішення Атестаційної колегії Міністерства світи і науки України строком на два роки подовжено роботу спеціалізованої вченої ради К 64.803.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» та спеціалізованої вченої ради К 64.803.02 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальностями 06.01.03 «Агрогрунтознавство і агрофізика» та 06.01.11 «Фітопатологія».

За 2010-2014 рр. в Університеті захищено 112 дисертацій на здобуття наукового ступеня, з них 13 докторських (у т.ч. 5 – докторантами) та 99 кандидатських (у т.ч. 75 – аспірантами, з них 16 – вчасно і досрочно). У 2015 р. захищено 13 кандидатських дисертацій (вісім аспірантами і п'ять здобувачами) і три – докторські (две – докторантами та одна – здобувачем).

У 2014-2015 рр. пройшли процедуру перереєстрації та були внесені на наступні п'ять років до переліку фахових видань, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних досліджень з біологічних, економічних та сільськогосподарських наук, збірники наукових праць «Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва» серій «Біологія» (науковий журнал), «Фітопатологія та ентомологія», «Грунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів», «Економічні науки», «Рослинництво, селекція і насінництво, плодоовочівництво».

Щороку вчені Університету демонструють свої наукові досягнення на міжнародних, загальнонаціональних та регіональних виставках, ярмарках, симпозіумах тощо. На XXVI Міжнародній агропромисловій виставці «Агро» (м. Київ) було отримано шість золотих медалей «За вагомий внесок у розвиток аграрного сектора економіки України».

Науково-дослідною роботою охоплено більше 60 % студентів Університету, які беруть активну участь у проведенні наукових досліджень, у загальнонаціональних та регіональних конкурсах студентських наукових робіт та олім-

підах, наукових та науково-практичних конференціях міжнародного та загальнодержавного рівнів.

У березні-травні 2015 р. на базі Університету успішно проведено II етап Всеукраїнської студентської олімпіади з напряму «Геодезія, картографія та землеустрій» та з навчальної дисципліни «Грунтознавство», а також II тур Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з напряму «Агрономія».

У цілому у 2015 р. на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з різних напрямів, спеціальностей і навчальних дисциплін взяли участь 48 студентів Університету, шість з них стали переможцями.

У 2015 р. для участі у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук студентами Університету було надіслано 15 найкращих робіт, три з яких стали переможцями. У IX Харківському регіональному конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук від Університету взяли участь 16 студентів, двоє з них стали переможцями.

На кошти виробничників створено та обладнано аудиторії.

Протягом 2015 р. велася інтенсивна наукова робота в Навчально-науково-виробничому центрі «Дослідне поле» та у дендрологічному парку Університету. Ефективно функціонує холодильний комплекс і система крапельного зрошення на дослідних ділянках кафедри плodoовочівництва і зберігання, ведеться планомірне оновлення машинно-тракторного парку. За останній рік Університетом придбано пневматичний сепаратор для очищення і сортування елітного насіннєвого матеріалу, навісний обприскувач іноземного виробництва, дискову борону та інші машини і знаряддя. Відповідно до графіка проводиться капітальний і поточний ремонт сільськогосподарської техніки. Відремонтовано ліфт. Кафедри агротехнологічного спрямування достатньо забезпечені робочим інвентарем та засобами малої механізації (ранцеві обприскувачі, мотоблоки тощо). Отримано кадастрові номери на землі.

4. Виховна та культурно-масова робота

Виховна робота в Університеті є цілісним процесом розвитку особистості, в якому реалізуються потреби студентства і держави в національно-патріотичному, інтелектуально-духовному, громадянсько-правовому, моральному, екологічному, естетичному, трудовому та фізичному вихованні майбутніх представників української еліти. Забезпечується формування професійної спрямованості, поваги до вихованців, активності в саморозвитку, креативності, громадянської позиції, широкого культурного світогляду. Виховна робота організовується відповідно до покликання, інтересів і здібностей студентів та включається окремим розділом у плани роботи і звітну документацію. Виховну роботу в Університеті здійснюють професорсько-викладацький склад, представники органів самоврядування студентів.

Виховна рада проводиться відповідно до Концепції виховної роботи в Університеті. Велику роль у виховному процесі відіграє покращання внутрішнього університетського та зовнішнього інформаційного забезпечення діяльно-

сті Університету. Цю функцію покладено на веб-сайт Університету, університетську газету «Знання», стіннівки факультетів, стенди структурних підрозділів.

На сайті Університету активно проводиться робота щодо висвітлення різних подій, поліпшення та оптимізації доступу до інформації, розвиваються розділи та підрозділи електронного ресурсу.

З нагоди 200-річчя Університету на сайті було створено нову рубрику «Назустріч 200-річчю ХНАУ», де кожен факультет уміщує матеріали про зміни в Університеті та його діяльність. Ознайомлення викладачів, студентів й широкого кола громадськості з історією Університету, зустрічі і співпраця з відомими педагогами та вченими, які працювали та працюють в Університеті, сприяє вихованню у студентів поваги та гордості за свій навчальний заклад.

На сайті оновлено розділ медіа забезпечення, покращено доступ до нього, оперативно додаються нові відеоматеріали. Усі новини, які публікуються на веб-сайті, знаходять відображення в соціальних мережах. Використання соціальних мереж дає змогу розширити аудиторію тих, хто отримує інформацію про Університет.

За останній час змінено не тільки формат університетської газети «Знання», а й її якісне наповнення. Газета, що відрізняється інформаційною насиченістю та оригінальністю і відповідає сучасним вимогам до засобів масової інформації, висвітлює діяльність Університету, студентське життя, традиції, наукові пошуки, актуальні питання сучасності, має свій стиль верстки та оформлення, активно залучає до творчої співпраці студентів та викладачів. Газета «Знання» отримала перемогу та диплом Міністерства аграрної політики та продовольства України у номінації «Краще висвітлення історичних постатей».

Усі факультети Університету регулярно випускають стіннівки. Редакційна колегія формується зі студентів, що сприяє розкриттю творчих здібностей талановитої студентської молоді.

Велика увага приділяється вдосконаленню форм культурно-масової роботи, що дає змогу студентам краще розкрити свої таланти. Традиційними в Університеті стали такі свята: Посвячення у студенти, Туристичний зліт, День народження ХНАУ, День відкритих дверей, Міжнародний день студента, День працівника сільського господарства, Кубок КВК ХНАУ, Жіночий день, День спортивної слави, Студентська осінь, Студентська весна, День випускника ХНАУ, Красуня ХНАУ, Містер ХНАУ, Свято вишиванки (флешмоп).

За останні роки в Університеті було професійно відзнято та показано на региональному телебаченні такі відеоролики:

- «Шевченківське свято»;
- «Красуня ХНАУ»;
- «Містер ХНАУ»;
- відеофільм про кожний факультет;
- «День випускника»;
- «Посвячення у студенти першокурсників»;

- «Туристичний зліт ХНАУ»;
- зустріч студентів агрономічного факультету з представниками передових сільськогосподарських підприємств Харківської області;
- «День відкритих дверей»;
- «Конференція «20 років аграрної реформи в Україні: досягнення і проблеми» за участю Президента України 1994-2005 рр. Л.Д. Кучми;
- «Ми любимо ХНАУ».

Все ці ролики розміщено на веб-сайті та в соціальних мережах, також вони використовуються для проведення профорієнтаційної роботи.

За межами Університету наші студенти беруть участь у таких святах, конкурсах, фестивалях та акціях: Miss Студентство; Miss Україна; Асоціація КВК України; Молодіжна ліга КВК (м. Харків); музичний фестиваль «Восток UA»; фестиваль «Хруш Лайф»; ліга НТУ «ХП» – «Юморина»; вокальний конкурс «Радмір Спрін Евордс»; фестиваль художньої самодіяльності «Студентська весна» (м. Харків); благодійні акції (волонтерство) за сприяння Департаменту в справах сім'ї, молоді та спорту Харківської міської ради; концерти-огляди художньої самодіяльності Харківського району; Харківська обласна ліга танцю (відкриття та закриття сезонів); фестиваль-конкурс танцювального шоу «Motor-Fest»; фестиваль-конкурс «Disco Super Star»; телевізійні шоу «Красота требует», «Авто Леди Україна», «Завидные невесты», «Х-фактор».

Сьогодні на кожному факультеті існує команда КВК, а три команди виступають за межами університету: «Володарі ланів» (збірна команда Університету), «Півгодини до прольоту» (команда факультету агрохімії і ґрунтознавства), «Тонкі речі» (команда факультету менеджменту і економіки). Активну участь у різних заходах, ут.ч. й позауніверситетських, беруть студенти з інтернаціональної команди «Дружба народів». Збірна команда КВК «Володарі ланів» є активним учасником Аграрної ліги КВК України. За останні роки вона втретє поспіль здобула перемогу у змаганнях цієї ліги.

З метою розповсюдження знань про традиції аграрної освіти в Університеті відділом інформаційного забезпечення у співпраці з іншими структурними підрозділами та об'єднаною радою студентського самоврядування організовуються і проводяться зустрічі з питань інформування молоді та батьків учнів і випускників 10-11 класів загальноосвітніх шкіл Харківської і суміжних областей та м. Харкова про спеціальності, за якими навчають в Університеті, умови вступу тощо.

Постійно оновлюється експозиція музею Університету, розширюється співпраця з аграрними навчальними та науковими центрами, з якими Університет має спільне історичне коріння. Зокрема, налагоджено контакти з польськими центрами з метою обміну навчальною та науковою літературою. Зараз відновлено практику надсилання до Польщі університетської газети «Знання».

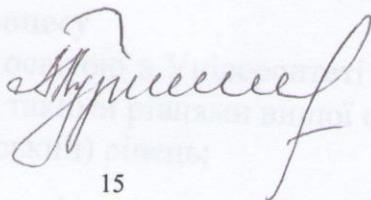
У виховному процесі Університету значне місце посідає фундаментальна бібліотека. Саме завдяки діяльності її співробітників створено умови для засвоєння студентами культурних та історичних надбань українського народу, його

традицій, звичаїв і вдосконалення знання мови, накопичення духовних та культурно-моральних цінностей. У бібліотеці постійно організовуються виставки, різні тематичні вечори. Усі бажаючі мають змогу ознайомитися з культурно-просвітницькою роботою фундаментальної бібліотеки з таких тем:

- краєзнавчий клуб «Криниця духовності»;
- «Український народ: минуле і сучасне»;
- «Знайомтесь: місто Харків»;
- «Світочі українського слова»;
- «Скарби народної мудрості»;
- «Україно моя, Україно!»;
- до Дня української писемності та мови;
- «Юні оборонці Батьківщини»;
- День пам'яті героїв Крут;
- «Духовна єдність українського народу»;
- День Соборності України;
- документальна виставка «Хотіла б я піснею стати...» до 145-річчя від дня народження Л. Українки (1871–1913);
- до Міжнародного жіночого дня – «Два кольори мої, два кольори: червоне – то любов, а чорне – то журба»;
- до Дня доброчинності – «Благодійність у дореволюційному книговиданні»;
- до 30-річчя від дня Чорнобильської трагедії – «Чорнобиль – горе України!» та «Чорнобиль – попередження набат, його уроків людство не забуде!»;
- друковані видання вчених-аграрників Університету «Аграрна наука: минуле і сучасне»;
- наукові школи Університету;
- „Від «Записок Ново-Александрійського інституту» до «Вісника ХНАУ»”;
- ретроспективний відкритий перегляд наукових праць Університету «Назустріч 200-річчю заснування ХНАУ ім. В.В. Докучаєва».

Велика роль у виховній роботі приділяється організації роботи студентського самоврядування. У 2015 р. відбулися вибори голови об'єднаної ради студентського самоврядування відповідно до вимог нової редакції Закону «Про вищу освіту». Студентство Університету займає активну громадянську позицію. Усі заходи, які проходять в Університеті, організовуються за участю ОРСС. Багато з цих заходів ініціює саме студентське самоврядування: день донора (здача крові для бійців, поранених в АТО), волонтерський рух, поїздки до Богодухівського інтернату, проведення інтелектуальних ігор, святкових дискотек, фотоконкурсів, різних акцій, святкування Масляної тощо.

Ректор агронівніверситету

В.К. Пузік